

Kohtauspaikalla

Marraskuu on tarjonnut minulle erinomaisen mahdollisuuden päivittää tietojani kotimaisesta työelämä tutkimuksesta konferensseissa. On ollut ilahduttavaa huomata jälleen kerran, kuinka erilaisia lähestymistapoja ja monenlaisia kysymyksenasetteluja voi eri tieteenalojen näkökulmista yhteen teemaan löytää. Tieteenalojen rajapinnoille rakentuu tärkeitä ja mielenkiintoisia keskusteluja. Yhteistyön mahdollistaa se, että jokainen tuo mukanaan oman lähestymistapansa, pitäytyy siinä ja antautuu keskusteluun toisten kanssa. Rajapinnat ovat mitä parhaimpia paikkoja uusintaa omaa ajatteluaan ja samalla kirkastaa sitä. Rajapinnoilla on mahdollisuus tunnistaa, mikä on oman tieteenalan anti muille. Erityisesti kontekstilähtöiset tutkimuskohteet tuovat tutkijat yhteisen aiheen ympärille keskusteluun, jossa näkökulmia sovitellaan yhteen.

Vuorovaikutustiedolle on kysyntää monilla rajapinnoilla. Kuulemissani esitelmissä useiden johtamisen, organisaatiotutkimuksen ja työvoiminnan tutkimusten tuloksena ja johtopäätöksenä on ollut vuorovaikutuksen ja vuorovaikutusosaamisen keskeinen merkitys. Puhutaan yhteisen kielen löytämisestä, toimivasta vuorovaikutuksesta, hyvästä yhteistyöstä, luottamuksesta ja rikastuttavasta erilaisuudesta. Puheviestinnän tutkijoiden työ alkaa siitä, mihin muut päätyvät: meiltä odotetaan tietoa siitä, ”kuinka tempu tehdään”, mistä vuorovaikutuksessa onkaan kysymys. Mitä oikeastaan tarkoittaa yhteinen kieli? Entä olisiko mielekkäämpää puhua toimivasta yhteistyöstä ja hyvästä vuorovaikutuksesta? Miten luottamusta voidaan rakentaa? Milloin erilaisuus rikastuttaa kanssakäymistä? On ollut ilahduttavaa huomata, kuinka paljon vuorovaikutuksen tutkijoita kaivataan rajapinnoille kumppaneiksi tarkastelemaan ja avaamaan näitä kysymyksiä.

Prologi syntyi vajaat kymmenen vuotta sitten: oli tarve puheviestinnän tutkimuksen julkaisukanavalle. Tieteenalalla on tarvittu ja edelleen tarvitaan kansallista julkaisua, joka mahdollistaa keskustelun tieteenalan sisällä. Artikkeliväitöskirjojen yleistyessä myös humanistisilla aloilla tarvitaan julkaisufoorumeita, jotka tarjoavat mahdollisuuden tohtoriopiskelijoille tulla osallisiksi suomalaisessa tiedeyhteisössä ja osoittaa oma asiantuntijuutensa. Prologi tarjoaa kanavan puheviestinnän tutkijoille mutta myös muiden tieteenalojen tutkijoille, jotka antavat puheenvuoronsa keskusteluun. Prologi voi toimia verkostoitumisen areenana, jossa tutkijat löytävät toisensa. Näin se toimii myös paikkana, jossa puheviestinnän tutkimus näkyy ja vastaa kysymyksiin vuorovaikutuksesta.

Prologi liittyi keväällä *Tieteen kieli – Vetenskapets språk* -hankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena on edistää julkaisemista kotimaisilla kielillä. Se on jo nyt tuottanut synergiaa kotimaisten tieteellisten julkaisijoiden ja kustanta-

jien kesken ja nostanut kotimaisilla kielillä julkaisemisen näkyvyyttä. Tieteen kieli -hanke muistuttaa siitä, ettei kansainvälistä ja kotimaista julkaisemista pidä asettaa toisiaan poissulkeviksi vaihtoehdoiksi, vaan molemmilla on paikkansa. Kotimaisen julkaisemisen itseisarvo on sekä suomalaisen tieteen tekemisessä että yhteiskuntavastuun kantamisessa. Puheviestintätieto ei leviä, jos sitä ei ole saatavilla. Vuorovaikutusosaaminen ei kasva yhteiskunnassamme, jos emme siitä suomeksi kirjoita. Tutkimustieto on kotimaisilla kielillä julkaistuna heti yhteiskunnan, asiantuntijoiden ja kansalaisten käytössä. Se on löydettävissä, luettavissa, ymmärrettävissä ja sovellettavissa. Julkaisemalla kotimaisissa teieteellisissä aikakauslehdissä tulemme näkyviin sekä suomalaisille yhteistyökumppaneillemme että tiedon tarvitsijoille. Näin myös yliopiston kolmas tehtävä, yhteiskunnallinen vuorovaikutus, täyttyy osaltaan.

Seuraava puheviestinnän vuosikirja on jo kymmenes ja ilmestyy Prologoksen täyttäessä 25 vuotta. Tässä lehdessä on siihen artikkelipyyntö. Toivomme, että puheviestinnän tutkijat omalta osaltaan tarttuvat pyyntöömme ja osoittavat, että julkaisulla todellakin on paikkansa tieteenalan keskustelussa. Samalla kutsumme mukaan vuorovaikutuksen tutkijoita myös lähialoiltamme. Rajapinnoilla liikkuminen rikastuttaa koko tiedeyhteisöämme.

Nyt käsilläsi olevassa vuosikirjassa julkaistaan yksi artikkeli, lectio praecursoria ja kaksi kirjallisuusarviota. Saimme edellisessä vuosikirjassa julkaistuihin artikkelipyyntöömme yhdeksän ehdotusta artikkeliaiheista. Toimituskunta katsoi näistä seitsemän sopiviksi Prologiin kysymyksiltään, rajauksiltaan ja näkökulmiltaan. Hyväksytyistä ehdotuksista valmistui kuusi käsikirjoitusta, joista toimituskunta päätti lähettää arvioitavaksi kolme artikkelia. Jokaiselle artikkelille haettiin kaksi arvioijaa, jotka tekivät arvioimiinsa artikkeleihin muutosehdotuksia. Lopulta toimituskunnan päätöksellä yksi artikkeli ylitti julkaisukynnyksen. Seula oli siis tiukka, kuten Julkaisufoorumi-luokituksen saaneelta julkaisulta odotetaankin.

Pekka Isotaluksen, Sanna Ala-Kortesmaan, Maija Gerlanderin, Marja-Leena Hyvärisen, Jonna Koposen ja Tuula-Riitta Välikosken artikkelissa tarkastellaan ajankohtaista ja merkittävää aihetta, vuorovaikutusosaamista ja sen koulutusta. Artikkelit on hyvä esimerkki siitä, kuinka tieteellinen julkaiseminen täyttää paitsi tutkimuksen myös yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen tehtävää nostaen ajankohtaisia teemoja keskusteluun. Sanna Herkaman lectio praecursoria tarkastelee koulukiusaamiseen liittyvää loukkaavaa vuorovaikutusta yläkoulussa ja siten se edustaa puheviestinnän tutkimusta erityisesti psykologian ja kasvatustieteiden rajapinnalla. Kirja-arvioissa esillä on kaksi teosta, jotka erilaaisuudessaan muodostavat kiinnostavan jatkumon: Riku Keskinen esittelee ministeri Jaakko Nummisen puhekokoelmaa, jossa kuljetaan kuuden vuosikymmenen läpi. Lotta Kokkonen puolestaan arvioi Fred Dervinin ja Laura Kirveen teosta, jossa etsitään uudenlaisia lähestymistapoja kulttuurienvälisyyteen.

Vuosikirjan toimittaminen on miellyttävä haaste. Olen iloinen, että minulle tarjoutui tähän mahdollisuus. Haluan kiittää kaikkia aihe-ehdotuksen ja käsikirjoituksen lähettäneitä kirjoittajia kiinnostuksesta Prologia kohtaan: kiitos teille! Lämpimän kiitokseni haluan esittää myös niille kuudelle arvioijalle, jotka antoivat oman korvaamattoman panoksensa Prologille. Ilahduttaa mieltä, että tutkijat ovat antaneet aikansa ja asiantuntemuksensa hyödyksemme. Tämän vuosikirjan toimituskunnassa ovat kanssani työskennelleet Sanna Herkama ja Salme Korhonen, joka on samalla toiminut toimitussihteerinä. Kiitän heitä innostuneesta, miellyttävästä ja tarkasta työstä tämän vuosikirjan toimittamisessa. Suuri kiitokseni myös Erkkä Peitsolle, joka jälleen loi Prologille taiton, ja Erkki Ahvenniemelle, jonka suunnittelemissa kansissa Prologi on viihtynyt ensimmäiset yhdeksän vuottaan.

Jyväskylässä joulukuussa 2013

Leena Mikkola, päätoimittaja